

Tiền gửi dân cư lập kỷ lục, doanh nghiệp lại rút mạnh khỏi ngân hàng

05:58 16/06/2026

Dòng tiền trong hệ thống ngân hàng đang cho thấy sự phân hóa rõ rệt giữa khu vực dân cư và doanh nghiệp. Trong khi người dân tiếp tục đẩy mạnh gửi tiết kiệm, đưa lượng tiền gửi lên mức cao kỷ lục, thì khối tổ chức kinh tế lại có xu hướng rút vốn khỏi ngân hàng để phục vụ nhu cầu sản xuất kinh doanh và tái cơ cấu dòng tiền.

Theo số liệu mới nhất từ Ngân hàng Nhà nước (NHNN), tính đến cuối tháng 3/2026, tổng phương tiện thanh toán toàn hệ thống đạt hơn 19,6 triệu tỷ đồng, tăng gần 1% so với cuối năm 2025. Dù mức tăng không quá lớn, nhưng diễn biến bên trong cho thấy sự đối lập đáng chú ý giữa hai nhóm khách hàng chính của hệ thống ngân hàng.

Cụ thể, tiền gửi của khu vực dân cư tiếp tục tăng mạnh và lập mức cao nhất từ trước đến nay với hơn 10,56 triệu tỷ đồng. Chỉ trong 3 tháng đầu năm, người dân đã gửi thêm gần 226.000 tỷ đồng vào ngân hàng, tương đương mức tăng hơn 2%.

Nhiều ngân hàng điều chỉnh lãi suất huy động sau giai đoạn tăng nóng

Đây là xu hướng tăng trưởng kéo dài trong nhiều năm qua. Nếu như cuối năm 2021, tổng tiền gửi dân cư mới ở mức khoảng 5,2 triệu tỷ đồng thì đến cuối năm 2025, con số này đã tăng gần gấp đôi.

Theo các chuyên gia tài chính, đà tăng của tiền gửi cá nhân phản ánh tâm lý ưu tiên an toàn vốn trong bối cảnh nhiều kênh đầu tư khác vẫn tiềm ẩn rủi ro hoặc biến động khó lường.

Thị trường bất động sản dù có dấu hiệu phục hồi nhưng thanh khoản chưa thực sự ổn định. Trong khi đó, thị trường chứng khoán vẫn chịu tác động từ các yếu tố vĩ mô và biến động dòng tiền ngắn hạn. Trong bối cảnh đó, gửi tiết kiệm tiếp tục được xem là kênh đầu tư an toàn và dễ tiếp cận đối với phần lớn người dân.

Một yếu tố quan trọng khác hỗ trợ dòng tiền vào ngân hàng là mặt bằng lãi suất huy động từng tăng khá mạnh vào cuối năm 2025 và đầu năm 2026.

Thời điểm này, nhiều ngân hàng thương mại đã nâng lãi suất tiền gửi thêm từ 1-3%/năm nhằm thu hút nguồn vốn trung và dài hạn. Mức lãi suất khoảng 7%/năm cho kỳ hạn 12 tháng trở nên phổ biến, thậm chí có ngân hàng áp dụng mức 8-9%/năm cho các khoản tiền gửi lớn hoặc kỳ hạn dài.

Lãi suất hấp dẫn giúp ngân hàng thu hút mạnh dòng tiền nhàn rỗi từ dân cư, đồng thời củng cố nguồn vốn ổn định cho hoạt động tín dụng.

Trái ngược với xu hướng của khu vực dân cư, tiền gửi từ các tổ chức kinh tế lại ghi nhận mức giảm khá mạnh. Tính đến cuối tháng 3/2026, lượng tiền gửi của doanh nghiệp tại hệ thống ngân hàng chỉ còn hơn 6 triệu tỷ đồng, giảm hơn 166.000 tỷ đồng so với cuối năm ngoái.

Đáng chú ý, nếu so với cùng kỳ năm trước, quy mô tiền gửi của khối doanh nghiệp đã giảm tới khoảng 1,6 triệu tỷ đồng.

Ngân hàng Nhà nước cho biết, một phần nguyên nhân đến từ việc điều chỉnh phương pháp thống kê và phân loại khu vực thể chế theo chuẩn quốc tế mới được áp dụng từ cuối năm 2025. Tuy nhiên, giới chuyên gia cho rằng, biến động này còn phản ánh sự thay đổi trong chiến lược quản lý dòng tiền của doanh nghiệp và hộ kinh doanh.

Theo chuyên gia kinh tế Lê Xuân Nghĩa, việc tăng cường quản lý tài khoản ngân hàng để phục vụ công tác quản lý thuế đã khiến một lượng tiền lớn của hộ kinh doanh rút ra khỏi hệ thống.

Trong khi đó, nhiều doanh nghiệp cũng có xu hướng sử dụng nguồn tiền nhàn rỗi để tái đầu tư vào hoạt động sản xuất kinh doanh thay vì gửi ngân hàng hưởng lãi suất như trước.

Việc dòng vốn doanh nghiệp dịch chuyển khỏi hệ thống ngân hàng phần nào cho thấy nhu cầu vốn phục vụ sản xuất và đầu tư đang có dấu hiệu phục hồi.

Theo số liệu của NHNN, tính đến cuối tháng 5/2026, tăng trưởng tín dụng toàn nền kinh tế đã vượt 5,7% so với đầu năm. Điều này phản ánh khả năng hấp thụ vốn của doanh nghiệp và thị trường đang dần cải thiện.

Để hỗ trợ phục hồi kinh tế và giảm chi phí tài chính cho doanh nghiệp, NHNN đã định hướng giảm mặt bằng lãi suất từ đầu tháng 4/2026. Sau động thái này, nhiều ngân hàng thương mại bắt đầu điều chỉnh giảm lãi suất huy động, đưa thị trường dần trở lại trạng thái ổn định hơn.

Dù vậy, các chuyên gia dự báo tiền gửi dân cư vẫn sẽ duy trì xu hướng tăng trong những tháng cuối năm nhờ lợi thế an toàn, thanh khoản cao và sự phát triển mạnh của các dịch vụ ngân hàng số.

Khoảng cách giữa tiền gửi dân cư và tiền gửi doanh nghiệp hiện đã lên tới khoảng 4,5 triệu tỷ đồng – mức chênh lệch lớn nhất trong nhiều năm trở lại đây. Điều này cho thấy hệ thống ngân hàng vẫn giữ vai trò là kênh huy động vốn chủ lực của nền kinh tế, đồng thời phản ánh sự thay đổi đáng kể trong hành vi quản lý tài sản và dòng tiền của cả người dân lẫn doanh nghiệp.

